

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 976/2019
23.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Пупавац, адвокат из ..., против тужене Основне Школе „Олга Петров Радишић“ из ..., коју заступа Бојан Патрић, адвокат из ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4643/17 од 02.11.2018. године, у седници одржаној 23.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4643/17 од 02.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 43/17 од 25.09.2017. године, исправљене решењем истог суда П1 43/17 од 17.01.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име дуга из радног односа исплати износ од 10.235,00 динара и то за: фебруар 2015. године 3.636,00 динара са законском затезном каматом од 20.03.2015. године, март 2015. године 3.301,76 динара са законском затезном каматом од 20.04.2015. године и април 2015. године 3.301,76 динара са законском затезном каматом од 20.05.2015. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.540,12 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4643/17 од 02.11.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име дуга из радног односа исплати укупно 10.235,00 динара и то за фебруар 2015. године 3.636,00 динара са законском затезном каматом од 20.03.2015. године, за март 2015. године 3.301,76 динара са законском затезном каматом од 20.04.2015. године и за април 2015. године 3.301,76 динара са законском затезном каматом од 20.05.2015. године. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење о парничним трошковима садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове за састав жалбе од 12.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 87/18) па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, у поступку пред првостепеним судом, на ком је заснована побијана одлука, тужилац је у радном односу код туженог као ... а истовремено је и ..., тј. лице овлашћено за ... „...“, који броји 64 члана. Решењем туженог 6/1-01 од 04.01.2011. године тужиоцу је призната накнада од 12% на зараду и увећање коефицијента за 2,08 која се примењује од 01.01.2011. године на име синдикалне активности. Посебан Колективни уговор за запослене у основним школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, број 67/2011 од 13.09.2011. године) престао да важи 12.01.2015. године. Тужени је дана 25.02.2015. године донео решење 99-01 којим је престало да важи решење о признавању права на накнаду од 12% на зараду тужиоца 6/1 од 04.02.2011. године (и то приликом обрачуна плате за фебруар 2015. године), на које решење је тужилац уложио приговор. Одлуком Школског одбора туженог 184-03 од 09.04.2015. године наведени приговор тужиоца није усвојен. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1245/16 од 02.02.2017. године потврђена је пресуда Основног суда у Вршцу П1 126/15 од 27.01.2016. године којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за поништај решења туженог 99-01 од 25.02.2015. године и одлуке 184-03 од 09.04.2015. године којом је тужиоцу као ... већинског синдиката укинута право на увећање плате у износу од 12% месечно. Нови Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, број 21/15 од 25.02.2015. године) почео је да се примењује од 05.03.2015. године. Унија синдиката просветних радника Србије чији је представник тужилац је приступила овом колективном уговору 24.04.2015. године. Решењем туженог 215/01 од 29.04.2015. године тужиоцу је признато право на исплату 12% почев од 24.04.2015. године.

Дакле, у периоду од 13.01.2015. године до 24.04.2015. године није постојао ПКУ који је регулисао право на увећање зараде од 12%, па тужени из тих разлога тужиоцу није исплаћивао ово увећање, при чему у периоду за који тражи исплату накнаде тужилац није захтевао да одсуствује са рада ради обављања синдикалних послова, јер су се радне активности организовале ван радног времена.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да тужилац има право на увећање по основу плаћеног одсуства због синдикалне активности у утуженом периоду применом члана 211. Закона о раду и одлучио усвајањем тужбеног захтева.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно преиначио првостепену пресуду и одлучио одбијањем тужбеног захтева.

Ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права. Чланом 211. ставом 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014) прописано је да колективним уговором или споразумом између послодавца и синдиката код послодавца може се утврдити право на плаћање одсуства представнику синдиката, ради обављања синдикалних функција, сразмерно броју чланова синдиката, док је ставом 2. истог члана прописано да ако колективни уговор или споразум из претходног става није закључен лице за заступање и представљање репрезентативног синдиката код послодавца за обављање синдикалне функције има право на 40 плаћених часова рада месечно ако синдикат има најмање 200 чланова и по један час месечно за сваких следећих 100 часова, а на сразмерно мање плаћених часова ако синдикат има мање од 200 чланова. Ставом 3. Истог члана прописано је да ако колективни уговор или споразум из претходног става није закључен председник подружнице и члан органа синдиката имају право на 50% плаћених часова из става 2. тог члана. Плаћено одсуство у смислу Закона о раду је одсуство запосленог са рада, у току радног времена, уз право на накнаду зараде под условима превиђеним законом.

Из наведеног следи да је право на плаћено одсуство представника синдиката условљено одсуством представника синдиката у току радног времена ради обављања синдикалних функција, независно од тога да ли се ради о аутономном утврђивању права на плаћено одсуство (став 1.) или се ради о законском утврђивању права на плаћено одсуство (став 2. и 3).

Имајући у виду наведено, по налажењу Врховног касационог суда, основан је закључак другостепеног суда да у конкретном нема правног основа из члана 211. Закона о раду за признавање тужиоцу права на плаћено одсуство као председнику синдиката, запосленог код туженог и исплату накнаде по том основу.

У утуженом периоду није постојао ПКУ који би регулисао право на увећање зараде тужиоцу као запосленом на синдикалној функцији за коју тражи исплату накнаде, па тужиоцу као запосленом на синдикалној функцији може припадати право на накнаду за одсуство у току радног времена ради обављања синдикалних функција сагласно члану 211. Закона о раду.

Будући да тужилац није захтевао да одсуствује са рада ради обављања синдикалних послова на које се позива јер су се такве радне активности организовале ван радног времена, у том случају ни евентуално одсуство тужиоца као представника синдиката ван радног времена ради обављања синдикалних функција само за себе не може водити остварењу права на плаћено одсуство из члана 211. Закона о раду и исплати накнаде по том основу (односно безусловној примени цитиране норме), па су супротни наводи ревизије неосновани.

С тим у вези, а како услови прописани чланом 211. Закона о раду под којима синдикални представник може остварити право на плаћено одсуство ради обављања синдикалне функције нису испуњени у конкретном, без утицаја су на другачије одлучивање наводи ревизије о произвољној примени материјалног права на штету тужиоца.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић